

VI FICK ETT BREV...

Reseberättelse Zimbabwe,

Hösten 2015 blev vi, Pernilla Vikström, arbetsterapeut, samt Stefan Johansson, fysioterapeut, vid Handkirurgi SUS Malmö inbjudna till ett projekt inom ramen för ett samarbete som föreligger mellan Lunds Universitet och University of Zimbabwe i Harare. Det var genom Lars Dahlin, professor i handkirurgi och dåvarande prodekan vid medicinska fakulteten vid Lunds universitet, som initierade en hjälp till uppstart av handkirurgi/handkirurgisk rehabilitering i Zimbabwe. Under en vecka våren 2016 åkte vi, Stefan, Pernilla, Lars samt ytterligare en handkirurg, Elisabeth Brogren, till Harare för att gemensamt hålla en veckas kurs blandat med workshops.



Föreläsning för läkarna på plastikkirurgiska enheten.

Likheterna med den svenska sjukvården är väldigt små på alla plan; Specialiteten Handkirurgi finns inte alls i Zimbabwe, ett land med cirka 13 miljoner invånare och enbart 11 (!) ortopedier. Universitetssjukhuset i Harare, landets största sjukhus, har 1800 sängar och 2000 anställda. Skadorna man ser vid sjukhuset är av annan art än i Sverige. När vi var där hade det just varit strömavbrott i tre veckor och inflödet av brännskador hade varit extra stort p.g.a. ökad matlagning över öppen eld och gasol. Även missbildningar, trafikolyckor och olika typer av djurbett, som leder till massiva infektioner, är frekvent förekommande. Skador som i Sverige åtgärdas kirurgiskt, såsom t.ex. senskador, nervskador, frakturer och plexusskador lämnas för i bästa fall konservativ behandling. Resurserna, såväl personella som materiella, är mycket begränsade och inget av det material vi är vana vid att jobba med vid handkirurgisk verksamhet finns tillgängligt.



Morgonrond på vårdavdelning.



"Ortostillverkning" i gips av svårt brännskadad patient.

Kursen riktade sig till såväl arbetsterapeuter, fysioterapeuter som ortoped, främst yrkesverksamma, men även studenter vid vissa föreläsningar. Drygt 100 personer deltog allt som allt. Kursen innehöll allt från föreläsningar om nervkirurgi till behandling efter brännskador och workshop avseende lagring av en skadad hand. Det var en mycket uppskattad kurs och man önskade redan då en fortsättning på detta samarbete. Kursen har gett ringar på vattnet och i slutet av 2017 hörde chefen för kirurgblocket på universitetssjukhuset i Harare av sig och framförde önskemål om ytterligare samarbete. De hade just hade startat upp en plastikkirurgisk enhet på sjukhuset med en önskan om att inkludera viss handkirurgi däri.



Rörelseuttag och undervisning av patient på brännskadeavdelning.



Patient med svåra felställningar och kontrakturer som vi mötte på mottagningen.

Hösten 2018 åkte vi åter till Zimbabwe, men nu med mestadels fokus på utbyte i klinisk verksamhet med 1) operation, med våra doktorer som seniora assistenter 2) mottagningsverksamhet såväl som 3) rehabilitering av inneliggande patienter. Även denna gång ingick en del föreläsningar inom handkirurgi och handrehabilitering för plastikkirurger, arbetsterapeuter och fysioterapeuter vid såväl sjukhuset som på universitetet.

Catell visade stort intresse för vårt arbete i Zimbabwe efter första resan 2016 erbjöd sig att hjälpa till och vara delaktiga vid en fortsättning av det internationella samarbetet, att kunna bidra till vidareutveckling av handrehabilitering där hjälpen verkligen gör nytta.

Med oss på vår resa 2018 hade vi väskorna fyllda med undervisnings-, undersöknings- samt träningsmaterial som skänktes av Catell. Materialet överlämnades till rehabiliteringsenheten vid universitetssjukhuset i Harare, vilken består av ungefär elva fysioterapeuter och sju arbetsterapeuter totalt. I Zimbabwe finns en certifierad handterapeut, utbildad i England, som oavlönat stöttar arbetsterapeuterna och fysioterapeuterna på sjukhuset vid handsador och viss undervisning på grundutbildningarna. Det sponsrade materialet var väldigt uppskattat till den offentliga kliniska verksamheten, och i utbildningssyfte vid universitetet, där man i dagsläget inte har något handrehabiliteringsmaterial alls. Plastikkirurgiska avdelningen, arbetsterapeuter och fysioterapeuter tackar Catell så hjärtligt för sponsringen!

Samarbetet mellan universitetet och klinikerna kommer att fortsätta med kunskapsutbyte genom bland annat webutbildningar, studentutbyte och fortsatta kurser/workshops på plats. Under 2019 kommer förhoppningsvis en ST-läkare i plastikkirurgi att auskultera sex månader vid Handkirurgi SUS Malmö.

Rehabiliteringsavdelningen på Handkirurgiska kliniken SUS Malmö har vid två tillfällen haft 2 stycken arbetsterapeutstudenter från Zimbabwe där de under 5 veckor gjorde sin sista praktikperiod. Att få möjlighet till att delta ett internationellt samarbete av denna karaktär är både spännande, givande, väldigt lärorikt och något vi önskar alla kunde få uppleva.